

PULSUL GEOSTRATEGIC, revistă bilunară de analiză geopolitică, aflată în al cincilea an de apariție, abordează cu sagacitate, documentat și tridimensional — politic, economic, militar — actualitatea geostrategică, situația în zone conflictuale, dosare ale economiei mondiale, fenomenul terorist, fenomenul globalizării, organizațiile paneuropene și multinaționale. Colaboratorii săi — analiști, diplomați, universitari, experți militari, jurnaliști — asigură astfel un valid instrument de lucru pentru actorii și decidenții români care activează în instituții diplomatice și politico-militare, organizații internaționale și institute academice.

Ilustrăm aprecierile de mai sus cu nr. 106, an V/11-20 septembrie 2011. Editorialul intitulat *Azerbaidjanul viitor membru NATO?*, semnat de directorul revistei, Cornel Pivariu, analizează cooperarea militară dintre Pentagon și marina militară azeră în lupta împotriva terorismului din perspectiva situației politice din Orientul Mijlociu, a (in)compatibilității militare dintre cele două entități și capacității economice a acestui stat de a schimba configurația din Caucaz. Profesorul universitar Vasile Pușcaș, în lumina experienței diplomatice și parlamentare, dar mai cu seamă aceea de negociator șef pentru aderarea României la Uniunea Europeană, scrie despre *Criza conștiinței europene*. Sunt puse în relație opiniile analiștilor moscoviți care „cântă prohodul Uniunii Europene” cu criticile din interior la adresa liderilor europeni și crizele europene — constituțională și financiară. Specialist în problemele zonei extinse a Mării Negre, Octavian Dumitrescu, în articolul *Enigmele Crimeei și securitatea la Marea Neagră*, face o incursiune în timp menită a releva importanța geopolitică și geostrategică a Peninsulei Crimeea. Analistul politic Vladimir Socor examinează comunicatul comun emis de cei patru președinți de Stat reuniți la

Dusanbe (septembrie 2011) și notează că *Reuniunea quadripartită pentru Afganistan nu corespunde așteptărilor rușilor*, dar relevă interesul Rusiei în proiecte economice precum gazoductul TAPI și proiectul hidroelectric CASA-1000. Situația din Orientul Mijlociu este analizată într-un grupaj de articole semnate de Cornel Pivariu — *Cât timp va mai rezista regimul Assad în Siria?* și Dumitru Chican — *Luna palestiniană*. Același Dumitru Chican, diplomat român în misiune în numeroase țări arabe, descifrează, în articolul *Norii „anarhiei constructive” deasupra Orientului Mijlociu*, această sintagmă post 11/01 și plasează „primăvara arabă” în raport direct cu teoria americană privind procesul de reformă din Orientul Apropiat. Reza Sahrestani oferă în articolul său — *Între Teheran și Damasc: Pregătiri „pentru ziua de după”?* — „lecturi” (coduri de interpretare) ale declarațiilor ministrului iranian de Externe, Ali Akbar Salehi, către președintele sirian Bashar Al-Assad și, respectiv, către NATO. Munir Salameh — *Turcia-Israel: Între orgolii, scuze și rupturi politice* — deslușește, dincolo de „conflictul neproductiv” instalat între Ankara și Tel-Aviv, intenția Turciei de a ocupa vidurile geopolitice recent create și opozițiile pe care le are de înfruntat. Profesorul universitar Ilie Bădescu scrutează orizontul economic prin prisma ideilor lui Joseph Stiglitz — Premiul Nobel în economie (2001) — privind raportul centru-periferie și rolul FMI în criza economico-financiară. Un raport STRATFOR despre *Vigilența situațională*, semnat de Scott Stewart, indică o serie de elemente ale securității personale și naționale. Dosarul tehnologiilor militare prezintă *Obuzierul M119A1/A2 105mm tractat (SUA)* — detalii tehnice, caracteristici și zone de acțiune. Revista se încheie cu un semnal editorial: Dan Dungaciu, *Basarabia e România? Dileme identitare și (geo)politice în Republica Moldova*, Editura Cartier, Chișinău, 2011.

Carmen Burcea

INTERNATIONAL POLITICAL SCIENCE REVIEW, vol. 32, nr. 4, September 2011 are o tradiție în publicarea articolelor cercetătorilor din întreaga lume care studiază diverse aspecte ale științelor politice dintr-o mare varietate de perspective și cu multiple metode și metodologii. În numărul curent, Carolyn Forestiere și Christopher Allen abordează din punct de vedere instituționalist paradigmele politiciilor din regimurile cu un partid politic dominant, com-

parativ, în Italia și Suedia, în lucrarea *The formation of cognitive locks in single party dominant regimes*. Ellen Quintelier, Marc Hooghe și Sofie Marien în *The effects of compulsory voting on turnout stratification patterns* studiază obligativitatea votului în corelație cu rezultatele alegerilor, în ceea ce privește reducerea inegalităților sociale asociate cu stratificarea socială după educație gen și vârstă. Steinar Askvik, Ishtiaq Jamil și Tek Nath Dhakal — *Citizens'*

trust in public and political institutions in Nepal — studiază încrederea cetățenilor în instituțiile publice din Nepal în funcție de identitățile sociale și politice ale cetățenilor și de evaluarea pe care cetățenii o fac performanței instituțiilor publice. *Electoral authoritarianism and backlash: hardening Malaysia, oscillating Thailand*, de William Case, abordează comparativ nivelurile de autoritarism din cele două țări evidențiind dificultățile surmontării democratice a autoritarismului. Sergio Béjar și Bumba Mukherjee

se încadrează cu cercetarea în domeniul politicii comparative și al economiei politice pentru a investiga relația dintre instituțiile politice și creșterea economică. Se discută dezavantajele structurale ale sistemelor majoritare care încurajează liderii să se angajeze în practici suboptimale. În ansamblul lor studiile ilustrează eforturile academice ale revistei de a aborda cu o mare deschidere investigațiile din perspective multiple ale unor subiecte de actualitate relevante și pentru practica politică națională și internațională.

Henrieta Anișoara Șerban

Numărul 4/iulie 2011 al revistei **NATIONALITIES PAPERS. THE JOURNAL OF NATIONALISM AND ETHNICITY** se deschide cu articolul *Integrating the past: regional integration and historical reckoning in Central and Eastern Europe*, semnat de John Gledhill. Făcând o comparație între trei state din această regiune — Polonia, Cehia și România — autorul analizează felul în care integrarea europeană a acționat asupra noilor membri din perspectiva raportării lor la trecutul recent, respectiv la defunctele regimuri comuniste. Două afirmații constituie punctul de plecare al acestei analize comparative: prima se referă la faptul că instituțiile europene sunt evocate, prin capitalul lor politic, financiar, juridic în cadrul diferitelor inițiative naționale de raportare istorică la trecut, în ciuda faptului că Uniunea Europeană nu își propusese să susțină astfel de proiecte; a doua are în vedere faptul că natura acestor proiecte realizate cu asistență europeană a fost diferită în statele analizate, în funcție de amploarea inițiativelor naționale de a promova necesitatea raportării la trecutul recent.

Al doilea articol este semnat de Orli Friedman și se intitulează *It was like fighting a war against our own people: anti-war activism in Serbia during the 1990s*. Bazându-se pe cercetări pe teren realizate în anii 2004-2005, autorul scoate în evidență diferența dintre activismul antirăzboi și activismul antiregim în anii 1990, în rândul societății civile din Serbia. În cadrul acestui demers, autorul insistă și asupra activismului feminist împotriva războiului — cu exemplul grupării *Women in Black* —, ce a lansat noi forme și practici ale protestelor de stradă și ale angajamentului politic în sfera publică din Serbia.

În articolul *Electronic media and popular discourse on Russian nationalism*, Yulia Mikhailova cercetează posibilitatea de a folosi scrisorile și comentariile electronice pe marginea unor articole din media electronică drept sursă a opiniilor populare despre conflictele etnice și despre naționalism. În demersul său, autoarea se referă concret la două evenimente tragice ce țin de sfera tensiunilor etnice: revolta anticecenă din Kondopoga, din 2006, respectiv atentatul cu bombă de la metroul moscovit, din 2010. Una din concluziile articolului este că această formă

de comunicare electronică într-adevăr reprezintă opinia publică despre naționalism, în ciuda faptului că cei care folosesc internetul constituie încă în Rusia o minoritate a cetățenilor. Ca o a doua concluzie, din aceste scrisori și comentarii electronice, pe marginea celor două evenimente amintite mai sus, rezultă că are loc o trecere de la naționalismul extremist la ceea ce Michael Billing numește „naționalism banal”.

Sven Ismer semnează articolul următor, intitulat *Embodying the nation: football, emotions and the construction of collective identity*, în încercarea de a descifra procesul de constituire a identității naționale. Într-o primă parte, teoretică, autorul pune în evidență faptul că emoțiile colective ce se nasc cu ocazia diferitelor ritualuri declanșează procese sociocognitive ce întăresc sentimentele de apartenență și se finalizează în reprezentări colective.

Articolul următor, semnat de Madigan Fichter, se îndepărtează de prezent, analizând un aspect din deceniul 1960-1970 românesc: *Rock'n'roll nation: counterculture and dissent in Romania, 1965-1975*. Acest articol arată în cel fel tinerii români din deceniul analizat au combinat elemente ale mișcării tineretului la nivel mondial cu practici politice și culturale locale. Dacă tineretul din România împărtășea aceleași valori estetice și antiautoritare ale mișcării hippie, specificul mișcării românești venea din caracterul ei antisocialist, din exprimarea ei în limbajul națiunii și al naționalismului. Astfel, în prima perioadă a epocii Ceaușescu, regimul socialist a cunoscut un anumit nivel de susținere din partea mișcării non-conformiste, datorat programului de reforme și de opoziție față de imixtiunile sovietice în treburile interne ale țării. Este aici vorba de un aspect pe care, spune autorul, cercetătorii evită a-l studia, dar care, scos la lumină, aduce o binevenită nuanță în interpretarea istoriei de după război a României.

Articolul ce încheie prezentul număr, semnat de Emanuela Macek-Macková, *Challenges in conflict management in multi-ethnic states — the dissolution of Czechoslovakia and Serbia and Montenegro*, susține că aplicarea consociationalismului în cele două state, ambele experimentând perioada de democratizare, a dus la accentuarea diviziunilor interne și în final la dezmembrarea lor.

Ruxandra Iordache